

veliko vremo, ki so z njo sledili današnjim razpravam. Kadaroli pa se shaja slovensko učiteljstvo k svojim stanovskim zborovanjem, vsekdar se hvaležno spominja onega, ki mu je največji dobrotnik in zaščitnik in do katerega edinega še zaupljivo obrača svoje oči, svojega ljubljene vladarja. Zato pozove zborovalec, da zakličejo presvetlemu našemu cesarju trikratni »Slava«, čemur se ves zbor oduševljeno odzove. Potem zaključijo predsednik zborovanje.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodono naložim,
v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani,

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do konca meseca grudnia 1905 K 183.314.97.

Naznanilo. Kdor želi od zadruge kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 h v poštnih znamkah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

Za naše sirote.

XI. občni zbor »Učiteljskega konvikta«.

(Konec.)

Efektna loterija.

Tovariš Fran Gärtner poroča:

Slavna skupščina!

Pri odborovih sejah, kakor tudi pri pomladnem zborovanju »Učit. konvikta« se je že večkrat sprožila misel, kaki viri naj se odpro nanovo, da pridemo čimprej do uresničenja prelepe ideje, da se čimprej zgradi »Učiteljski konvikt«. Pregovor pravi: »Pri jedi se zbudi slast.

Znano je, da je bilo ravno letošnje leto najbolj plodovito v tem oziru, znano je, da je naš konvikt letošnje leto zrastel, četudi ne v resnici, a vsaj glede kapitala, gotovo za celo nadstropje.

Vkljub temu se nam zdi, da stvar le prepočasi napreduje, in četudi si je naš blagajnik v tem oziru že prav pošteno zaslužil naslov »kralja beračev«, vedno mislimo, da moramo še bolj napeti vse sile, da se otvori čim prej »Učiteljski konvikt«, a to brez vinarja dolga, ker le potem mu je zasigurana bodočnost.

Večkrat se je izražala misel, naj se oživetvori efektna loterija, ki naj bi vrgla »Učiteljskemu konviktu« marsikak tisočak kron.

Na prvi pogled se vidi stvar prav lahka: izda naj se toliko in toliko srečk, dobitki naj znašajo petino cene vseh srečk in toliko tisočakov imamo v žepu.

A pomisliti je treba, da je loterija vedno le loterija, da lahko tudi »konvikt« naredi z loterijo izgubo, lahko pa tudi dobro kupčijo. Da se zgodi slednje, je treba, da se vse učiteljstvo z vso vremo poprime tega podjetja.

Pred letom dni se je zaradi tega zasnova v odboru »Učitelj. konvikta« loterijski odsek in meni se je poverila naloga, izvesti pripravljala dela za izvedbo tega nasveta. Takoj sem začel s pozvedovanjem o tej stvari ter sem mislil, da bom mogel že o Veliki noči priti pred slavno skupščino s konkretnimi predlogi.

Žal, da so me razne nezgode v družini toliko potrle, da nisem mogel rešiti dane mi zadače. Zaradi tega se je stvar zavlekla za nekaj mesecev in »konvikt« bi imel morebiti na-

videzno nekaj škode. Vendar pa sem si s tem pridobil več časa, da sem mogel stvar temeljiteje proučiti od dobrih in slabih strani, da bo omogočen kar mogoče največji pozitiven uspeh.

Da bo slovensko učiteljstvo moglo že danes nesti s seboj nekako občo sliko o nameravani akciji, hočem razviti v nastopnem nekaj program, seveda le v najširših potezah, ker upam, da bo slavna skupščina pač poverila loterijski odsek, da izdela vse podrobnosti.

Po mojem mnenju naj bi se izdalo 200.000 srečk à 1 K.

V »Zavezi« je menda nad 2000 učiteljev, torej bi prišlo na vsakega učitelja v razpečevanje 100 srečk, ako bi ne imeli nobenega učiteljstva prijaznega rodoljuba, ki bi nam hotel pomagati pri tem podjetju.

A pozabiti ne smemo, da smemo računati tudi na pomoč naših bratov Čehov in Hrvatov.

Sedaj je treba pomisliti v prvi vrsti, kateri troški bi nam narasli s prireditvijo efektne loterije v slučaju, da moramo kupiti vse dobitke sami in da tudi vsi dobitki izmuznejo izpod naših rok. Če tu računamo pesimistično, nič ne škodi, ker boljše je, če dobimo 10000 kron, ako smo računali le na 5000 kron.

V nastopnem hočem podati nekaj splošni pregled stroškov:

a) Pristojbine in davka	20.625 K
dobitki	32.000 K
tiskovine	1.200 K
pisanje naslovov	300 K
poštnina	2.000 K
provizije	10.000 K
Skupaj	66.125 K
od tega se odbije davka	20.000 K
ostanek	46.125 K

drugi nepredvidni stroški 3.875 K
torej lahko rečemo okroglo vsoto precej debelo računjene režije 50.000 K

Ako bi razprodali vse srečke in sami ne zadeli nobenega dobitka, bi ostalo loterije 150.000 K
in če prodamo le polovico srečk, tedaj ostane lahko še 50.000 K

b) Dobitkov bi napravili 2000 v skupni vrednosti 30—32.000 K, ker v tem slučaju je upati, da dobimo dovoljenje za prireditev loterije,

c) Vendar je upati, da nas dobitki ne bodo toliko veljali, ker se je nadejati, da nekaj dobitkov vendar dobimo brezplačno od raznih tvrdk, ali vsekako smemo računati na 25.000 K stroškov.

d) Morebiti bi se ta vsota nekoliko znižala, ako dobimo dovoljenje, izdati namesto dobitkov nakaznice, za katere dobitelj izbere pri trgovcu za dotično vsoto, kar potrebuje.

e) Prošnjo za dovoljenje loterije naj bi se izročilo poslancu, da jo osebno vloži v ministrstvu, ker potem je upati, da bo čimprej rešena. Kako naj se sestavi prošnja, o tem naj sklepa loterijski odsek.

Ne tajim, da bo treba tu velike požrtvovalnosti od strani vseh naših koleginj in kolegov, da razprodamo čim največ srečk.

Tu bo treba razviti najživahnejšo agitacijo, ker potem smemo upati, da doženemo zares lep uspeh.

Nabral sem še marsikaj gradiva, ki bo dobro služilo pri tej akciji, o čemer pa danes ne morem podrobneje razpravljati, ker mislim tudi, da to ni potreba.

Pač pa se mi zdi potrebno, da omenjam slučaja, ako bi stvar ne šla. Kaj potem? To bi bil najhujši slučaj, da bi podjetje likvidiralo, pri čemer bi ne imelo ravno izgube.

Končno prosim:

1.) Slavna skupščina naj se izreče, ali naj se priredi efektivna loterija v prid. »Učiteljskem konviktu?«

2.) Ali pooblasti sl. skupščina loterijski odsek, naj to izvrši?

3.) Ali sme dati blagajnik potrebne novce, ki jih bo v pričetku potreboval loterijski odsek iz sedaj nabranega denarja?

4. Ali prepušča loterijskemu odseku, naj izvrši vse podrobnosti po svojem prepričanju?

Skupščina je pritrdila vsem stavljenim vprašanjem in izrekla poročevalcu zahvalo.*) Nadaljno delo se je poverilo tovarišem Dimniku, Gärtnerju in Režku.

Volitev.

V odbor so bili za bodoče leto voljeni z vzklikom: Jakob Furlan, predsednik; Luka Jelenc, I. podpredsednik; Ignacij Križman, II. podpredsednik; Juraj Režek, tajnik; Jakob Dimnik, blagajnik; odborniki: Ignacij Šijanec, Engelbert Gangl, Fran Gärtner in Fran Scheschark. Za pregledovalce računov so bili izbrani: Anton Javoršek, Karel Javoršek in Alojzij Kečelj.

Dar — 25%

(Dodatek k našemu članku str. 432 l. letnika.)

Ker nam vsestranski »Slovenec« ni dal na naš tozadevni članek nikakega odgovora, si ga dovoljujemo nekoliko izpopolniti s srčno željo, da dobimo vsaj malo odgovora od kake strani.

Kako vsestransko se poteza krasno se razvijajoča »Slomškova zveza« za gmojni položaj svojega učiteljstva, nam dokazuje to-le:

Na strani 243. »Slov. Učitelja« št. 16. in 17. beremo v poročilu tajnika »Slomškove zveze« sledeče: Izboljšanje učiteljskega gmojnega stanja je pa tudi ona točka, radi katere so se naši nasprotniki že večkrat prav po nepotrebnim zaganjali v nas (!!!) Očitajo nam, da se mi premalo, oziroma še celo nič ne brigamo za izboljšanje naših plač. Toda tako očitaje moramo odločno zavriniti, ker ni resnično, temveč le zlobno izmišljeno. Odbor, oziroma g. predsednik, g. blagajnik in jaz kot tajnik smo sestavili dobro utemeljeno prošnjo, katero smo nameravali pravčasno vložiti na visoki deželni zbor in tudi g. predsednik je imel kot deželni poslanec pripravljen še poseben nujni predlog v tem oziru! Toda ker je prišlo vsled brezobzirnosti (aha!) nasprotnikov do zaključnja dež. zbora, in se ta nasprotstva do danes (meseca avgusta l. 1903!) še niso poravnala, zato odbor prošnje še ni mogel izročiti in g. predsednik še ni mogel staviti svojega nujnega predloga. Pač pa se bo oboje takoj zgodilo, kakor hitro bode deželni zbor začel zopet delovati.«

Lansko leto je deloval dež. zbor in »Slomškova zveza« je vložila to prošnjo in dež. poslanec, predsednik te »zveze« je tudi vložil svoj nujni predlog, prosimo p.a samo za datum tega dneva.

*) Ta velevažni sklep pozdravljamo z največjim veseljem. Ako se bo učiteljstvo lotilo dela z vneto in vztrajnostjo, bo imela efektivna loterija tak uspeh, da bo prav kmalu mogoče začeti s stavbo. Le brž s srečkami na dan!

Uredn.

Revščino našega, to je kranjskega prebivalstva, ali bolje rečeno kmeta, dokazuje najbolje statistika c. kr. kmetijske družbe, izdana v l. št. »Kmetovalca« v l. 1905. Tam beremo črno na belem:

»Da c. kr. kmetijska družba kranjska ve in ume vršiti svojo nalogo, to izpričujejo njeni uspehi v zadnjih dveh desetletjih, ki se ne kažejo le v ogromnem naraščanju njenih udov, temveč poglavitno v nepričakovanem velikem napredku kranjskega kmetijstva, ki gre povečem na rovaš delovanja naše družbe. V dokazilo te trditve podajamo nekaj števil:

Iz drevesnic družbe in njenih podružnic se je v omenjenem času oddalo, torej posadilo, nad pol milijona požlahtnjenega sadnega drevja.

Dandanes se travniki pri nas vprek gnoje, in poleg tega dobi naša dežela na leto nad 200 vagonov umetnih gnojil, t. je več kakor Štajerska in Koroška skupaj potrebuje. Vsled tega je večja množina na Kranjskem pridelanega sena najmanj milijon K na leto več vredna.

Goved se je glede kakovosti in vrednosti najmanj za 25% izboljšala, in če vso vrednost kranjske govede nizko cenimo na 40 milijonov K, znaša prirastek na vrednosti kranjske govede v zadnjih 20 letih najmanj 10 milijonov K.

Kranjska je še nedavno uvažala do 60.000 prašičev s Hrvaškega in Ogrskega za pitanje; danes imamo v deželi svojo in vrhutega žlahtno rejo prašičev, ki naše potrebe skoraj popolnoma krije. Domača prašičereja prihrani sedaj na leto najmanj milijon K izdatkov za tuje prašiče in je vsled izboljšanja tudi dobičkanosnejša.

Procvitajoče mlekarstvo na Kranjskem, ki nadkriljuje že večino drugih avstrijskih kronovin, daje sedaj deželi na leto poldrugi milijon K popolnoma novih dohodkov.

Kranjska c. kr. kmetijska družba je vsled svojega delovanja naše kmetijstvo toliko pospešila, da so se njega letni dohodki povišali za več milijonov K.«

A vkljub vsemu temu ni za učiteljstvo denarja! Kaj poreče sedaj »Slovenski Učitelj«?

△.

Iz naše organizacije.

Kranjsko.

»Slovenska Šolska Matica.« Odborove seje »Slovenske Šolske Matice« dne 28. decembra 1905 ob 3. uri popoldne v konferenčni sobi c. kr. I. državne gimnazije v Ljubljani so se udeležili: predsednik H. Schreiner in odborniki: dr. J. Bezjak, V. Bežek, J. Dimnik, Fr. Finžgar, Fr. Gabršek, Fr. Hubad, Andr. Senekovič in Vek. Strmšek.

I. Po odobrenju zapisnika zadnje odborove seje z dne 2. septembra 1905 poroča tajnik Fr. Gabršek o kurentnih stvareh iz zadnje seje in o njih rešitvah, dalje o izpremabah v poverjeništvih tekom l. 1905. Odbor vzame to poročilo odobrilno na znanje.

II. Po nasvetu dozdanih poverjenikov dobe za leto 1906. nove poverjenike:

1. Litija (šolski okraj): Bernard Andoljšek, nadučitelj v Litiji;

2. Tolmin (sodiški okraj): Franc Kašca, nadučitelj v Tolminu.

Poverjeništvu za šolski okraj Sežano in Maribor (okolic) se razdelita vsako v dva okoliša ter se ustanovita novi poverjeništvu: